

JULIAN STANKIEWICZ
Lubartów

Przyczyny strat w kontraktowanej hodowli trzody chlewnej w 1972 r. w pow. lubartowskim

Stworzone przez państwo korzystne dla rolników warunki skupu spowodowały w ostatnich latach znaczny wzrost ilości trzody chlewnej często bez zabezpieczenia odpowiednich pomieszczeń i paszy. Względy ekonomiczne są bodźcem pierwszej wagi, a ryzyko strat wiąże hodowca z ubezpieczeniem świń w PZU w drodze kontraktacji. Ten stan rzeczy powoduje małe nakłady inwestycyjne hodowców na prawidłowe zabezpieczenie warunków lokalowych i zootechnicznych. Powiat lubartowski jest jednym z większych producentów hodowli trzody szczególnie w sektorze prywatnym; bardzo często stanowi główne źródło dochodów gospodarstwa rolnego. Stan trzody chlewnej wg spisu rocznego w 1972 r. ustalono w granicach 122 330 szt. Mieszczą się w tym wszystkie grupy świń, to jest maciory, tuczniaki i prosięta. Na uwagę zasługuje fakt, że stan trzody w tym samym 1972 r. w okresie czerwca (spis kontrolny) spadł do 104 221 szt., co związane jest z występującym w tym okresie niedoborem pasz, szczególnie ziemniaków i sprzedażą świń zakontraktowanych.

Najczęstszymi przyczynami zatruc pokarmowych było podawanie świom pasz i mieszanek nieodpowiednich lub przeznaczonych dla innych zwierząt, jednostronne żywienie srułą żytnią oraz podawanie nadmiernej ilości plew ościstych lub liści buraczanych. Poza tym zatrucia gnojówką u macior oraz celowe przekarmienia świń przed sprzedażą dla uzyskania wyższej wagi. Przyczynowo w przypadkach zatruc stwierdzono wymioty, biegunkę oraz ciepotę wewnętrzną w granicach fizjologicznych 38,5—39,5, natomiast sekcyjnie zwyrodnienie nerek i wątroby, stany zapalne błony śluzowej żołądka i jelit cienkich oraz obecność płynu krwistego w obrębie klatki piersiowej i jamy otrzewnowej. Następną grupą schorzeń powodujących również bardzo wysoki odsetek strat były *Colienterotoxemia* (choroba obrzękowa) oraz kolibakterioza, potwierdzone wielokrotnie wynikami badań przeprowadzonymi przez ZHW Lublin.

Klinicznie w przypadkach choroby obrzękowej stwierdzono obrzęki powiek, głowy, okolicy krtani,

Tab. 1. Przyczyny strat wywołanych upadkami kontraktowanej trzody chlewnej w 1972 r. w pow. lubartowskim.

Liczba zwierząt padłych w 1972 r.	% strat spowodowanych						
	zatrucia pokarmowe	kolibakterioza kolienterotoksemia	choroby układu krążenia	różycy	choroby układu oddechowego	choroby pasożytnicze	Inne
2741	44,4	40	4,9	4,4	1,8	0,6	3,5

Od 1.I.1972. r. do 31.XII.1972 r. wykupiono w powiecie 106 828 świń o łącznej wadze 11 854 ton. Straty wynikłe w transporcie wyniosły 170 szt., z tego 58 szt. uznano za niezdatne po uboju z konieczności a 112 szt. za mniej wartościowe. Przyczyną upadków i ubojów z konieczności tej grupy świń w okresie letnim były zaburzenia układu krążenia (33 szt.) oraz przekarmienia świń przed sprzedażą (119 szt.). W 18 przypadkach stwierdzono różycę świń. Na ogólną ilość 116 002 zakontraktowanych świń padło w powiecie 2741 szt. (2,3%) o łącznej wadze 237 ton. Średnia waga świni zakupionej na spędzie wynosiła około 111 kg, natomiast średnia waga padłej świni w granicach 85 kg. Za padłe świnię PZU wypłaciło odszkodowania w wysokości 4 338 746 złotych, co stanowi około 70% wartości rzeczywistej. Przyczyny upadków zakontraktowanej trzody chlewnej ilustruje tab. 1.

Jak z przedstawionej tabeli wynika największy % strat spowodowany został zatruciami

objawy nerwowe oraz szybkie zejście śmiertelne. Przy kolibakteriozach obserwowano występowanie biegunek. Zmiany sekcyjne dotyczyły głównie przewodu pokarmowego i były typowe dla wymienionych chorób. W dalszej kolejności plasowały się schorzenia układu krążenia 4,9%, różycy 4,4%, choroby układu oddechowego (enzootyczna bronchopneumonia 1,8%, inwazje pasożytnicze i inne). Zebrane dane pozwalają stwierdzić, że główną przyczyną strat w hodowli trzody chlewnej są zatrucia pokarmowe, choroba obrzękowa i kolibakterioza. Inne choroby, w tym również różycy stanowią nieznaczny odsetek strat i nie stanowią problemu. Wydaje się, że straty spowodowane schorzeniami przewodu pokarmowego można by wydatnie obniżyć przez zwrócenie większej uwagi na racjonalne żywienie i zwiększenie nadzoru fachowego nad produkcją pasz przeznaczonych dla trzody chlewnej.

Adres autora: lek. wet. Julian Stankiewicz, 21-100 Lubartów, ul. 1-go Maja 34.